

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/5/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822202687
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hirková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8822202687.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marianny Hirkovej a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Eduarda Valenčina v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt C. D. XXX/XX, XXX XX E. F. G., zastúpeného: Mgr. Oto Saloky, advokát so sídlom Hlavná 94, 080 01 Prešov, IČO: 42 419 174, proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, IČO: 00 166 481, o náhradu škody vo výške 1.551,96 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 4C/70/2022-66 zo dňa 25.07.2023

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku II. a III.

II. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom konanie v časti o zaplatenie 18,48 eur zastavil, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Zistený skutkový stav právne posúdil podľa § 1, § 3 ods. 1, § 5 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 19 ods. 1, 2, 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, § 1, § 8 zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

3. Rozsudok odôvodnil tým, že žalobca si nárok uplatnil z dôvodu, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 04.07.2018, sp. zn. 2T/105/2013, bol podľa ust. § 285 písm. c) Trestného poriadku v celom rozsahu oslobodený spod obžaloby, ktorú podala prokurátorka Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou dňa 12.06.2013, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný. Okresný súd Vranov nad Topľou uznesením zo dňa 05.03.2019, sp. zn. 2T/105/2013, ktoré bolo doručené obhajcovi žalobcu dňa 26.04.2019, zobral na vedomie späťvzatie odvolania prokurátora proti uvedenému rozsudku. Podľa judikátu č. R 70/1994 ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov, podľa ustanovení § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Takéto právo má aj vtedy, ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonom, vynaložil náklady na trovy nutnej obhajoby a to bez zreteľa na to, či mu bol obhajca ustanovený, alebo si ho zvolil sám. Taktiež z viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, napr. sp. zn. 4Cdo/54/2011 vyplýva nasledovné: Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa

zákona č. 514/2003 Z.z., účinného od 01.07.2004, a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“), účinného do 30.06.2004. Súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma, spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe), bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (por. rozsudok NS SR z 28. 06. 1993, sp. zn. 1Cdo/53/93, publikovaný pod číslom 70 v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky, ročník 1994). Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania, je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery, prijaté v čase platnosti zákona č. 58/1969 Zb., sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné (por. aj rozsudok NS SR 1Cdo/64/2008, 4Cdo/183/2009, 4 MCdo/15/2009).

4. Na nárok uplatňovaný žalobcom sa vzťahuje zákon č. 514/2003 Z.z. Tento zákon má osobitnú úpravu premlčania v § 19. Žalobca podal žalobu o náhradu škody dňa 13.12.2022. Žalobca ako poškodený sa o škode dozvedel dňa 26.04.2019, kedy mu prostredníctvom právneho zástupcu bolo doručené uznesenie Okresného súdu Vranov nad Topľou, ktorým dňa 05.03.2019 súd vzal na vedomie späťvzatie odvolania prokurátora a rozsudok, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby nadobudol právoplatnosť. Týmto dňom mu teda začala plynúť 3 ročná premlčacia lehota podľa § 19 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. V súlade s § 15 zákona, bol poškodený povinný vopred predbežne prerokovať svoj nárok s príslušným orgánom. Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Žalobca preukázal, že žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola predložená Generálnej prokuratúre SR dňa 05.07.2022. Lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov. 3 ročná premlčacia lehota začala plynúť 26.04.2019 a uplynula by 26.04.2019 (správne 26.04.2022). Počas tejto lehoty je poškodený povinný vopred predbežne prerokovať svoj nárok a v prípade, že žiadosť predloží, tak počas predbežného prerokovania, maximálne po dobu 6 mesiacov premlčacia lehota neplynie. Avšak žalobca žiadosť o predbežné prerokovanie predložil až 05.07.2022. V žalobe uviedol, že lehota sa predlžuje v súlade s ustanoveniami § 1 a § 8 lex corona, a to od 27.03.2020 do 30.04.2020 o 35 dní a od 19.01.2021 do 28.02.2021 o 41 dní, t. j. spolu o 76 dní. Keďže od 26.04.2022 do 05.07.2022, kedy bola žiadosť o predbežné prerokovanie nároku podaná, uplynulo iba 70 dní a následne zo strany Generálnej prokuratúry SR na túto žiadosť nebola doručená žiadna odpoveď, pričom žaloba bola podaná menej ako 6 mesiacov od podania žiadosti, žaloba je podaná včas a k premlčaniu nedošlo. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 2Cdo/189/2020, 7Cdo/226/2020 a 7Sk/3/2021. Zákon lex corona sa vzťahuje len na lehoty uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo zániku práva od 27.03.2020 do 30.04.2020, resp. od 19.01.2021 do 28.02.2021. Uvedené vyplýva aj z dôvodovej správy k uvedenému zákonu podľa ktorého: „Časť vyššie uvedených opatrení je koncipovaných ako opatrenia dočasného charakteru, pričom ich dočasnosť je daná dátumom, do kedy sa uplatňujú. Návrh zákona pracuje s termínom do 30. apríla 2020, pričom predkladateľ nevyklučuje ďalšie predĺženie tohto termínu. K § 1: Navrhované opatrenie má za cieľ v písmene a) dočasne zabezpečiť to, že premlčacie a prekluzívne lehoty nebudú do konca apríla 2020 plynúť a v písmene b) navrátiť premlčacie a prekluzívne lehoty, ktoré uplynuli v čase od 12. marca 2020 do dňa účinnosti predkladaného zákona, t. j. v čase od vyhlásenia mimoriadnej situácie na území Slovenskej republiky podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov. Predkladateľ má za to, že toto opatrenie môže prispieť k tomu, aby občania a podnikatelia nemuseli nevyhnutne vykonávať úkony potrebné pre uplatňovanie ich práv v súkromnoprávných vzťahoch v čase pandémie bez obavy, že by prišli o svoje práva v dôsledku premlčania alebo preklúzie. Navrhované ustanovenie je zamerané na súkromnoprávne vzťahy, t. j. právne vzťahy vznikajúce podľa predpisov súkromného práva najmä Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka.“ Taktiež z gramatického výkladu „uplynutím ktorých by došlo“ vyplýva, že sa jedná o lehoty, ktoré mali uplynúť počas doby uvedenej v predmetnom zákone a nie o také, ktoré uplynú až o niekoľko mesiacov či dokonca rokov. Taktiež rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, na ktoré poukazoval žalobca nepodporujú tvrdenia žalobcu, nakoľko aj napriek

tomu, že vo všetkých prípadoch sa jedná o procesnú lehotu, a to včasnosť podania odvolania alebo dovolania, tak vo všetkých prípadoch lehota mala uplynúť v čase medzi 27.03.2020 a 30.04.2020, a práve z dôvodu, že koniec lehoty na podanie opravného prostriedku „spadol“ do tohto časového úseku, tak táto lehota sa predĺžila v zmysle uvedeného zákona. Koniec premlčacej lehoty v prípade žalobcu však mal nastať až 26.04.2022, a teda na túto lehotu sa predmetný zákon nevzťahuje. Žalobu v prevyšujúcom rozsahu z dôvodu premlčania nároku zamietol.

5. Na podporu svojej argumentácie, poukázal na rozhodnutia: Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8CoCsp/17/2022 zo dňa 20.10.2022, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7CoCsp/55/2022 zo dňa 08.02.2023, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoCsp/16/2022 zo dňa 07.07.2022, 43Cob/12/2023, 43CoCsp/19/2022, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Cob/22/2022.

6. Proti tomuto rozsudku, výrokom II. a III., podal odvolanie žalobca z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. zmenil tak, že žalobe vyhovie a zaviazhe žalovaného na zaplatenie žalobcovi sumy 1.533,48 € a zaviazhe ho na zaplatenie žalobcovi náhrady trov konania alternatívne navrhol, aby napadnutý rozsudok vo výrokoch II a III. zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Namietal, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, ak na prípad žalobcu odmietol aplikovať ustanovenia lex corona a posúdil jeho nárok ako premlčaný. Právny názor súdu prvej inštancie je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou Krajského súdu v Prešove, v zmysle ktorej sa lex corona vzťahuje na všetky premlčacie a prekluzívne lehoty, ktorých plynutie aspoň sčasti spadá do obdobia účinnosti príslušných ustanovení, teda do obdobia od 27.03.2020 do 30.04.2020, resp. obdobia od 19.01.2021 do 28.02.2021. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/35/2022, sp. zn. 20CoCsp/47/2022, uznesenie sp. zn. 20Co/55/2020. Avšak právny názor, že lex corona sa vzťahuje na všetky premlčacie a prekluzívne lehoty, ktoré počas rozhodných období plynuli, nielen uplynuli, je obsiahnutý v značnom počte rozhodnutí aj iných všeobecných súdov v Slovenskej republike, najmä v agende ochrany spotrebiteľa. Iný výklad príslušných ustanovení lex corona, ako ten, že sa vzťahujú na všetky lehoty plynúce počas rozhodných období, ani nemôže obstáť z hľadiska formálnej logiky a zachovania zásady rovnosti subjektov v právach a povinnostiach a pred súdom. Keby zákonodarca chcel obmedziť prospech z ustanovení lex corona len na subjekty práva, ktorým by lehoty uplynuli od 27.03.2020 do 30.04.2020, resp. od 19.01.2021 do 28.02.2021, bol by to štylisticky vymedzil v texte a štruktúre právnej normy ešte pred písm. a) toho-ktorého §, teda vyslovene do hypotézy právnej normy, nie do jej dispozície (resp. sankcie - podľa zvolenej teórie členenia štruktúry právnej normy), ako je tomu v prípade ust. § 1, resp. § 8 lex corona. Gramatický výklad zákonodarcom zvoleného slovného spojenia „uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva“ implikuje, že nemá ísť o práva, ktoré by zanikli alebo sa premlčali v nejakom konkrétnom (zákonodarcom určenom) čase, ale že ide všeobecne o práva, ktoré sú spôsobilé premlčať sa, resp. zaniknúť, teda práva premlčateľné, resp. prekludovateľné. Nemožno právnu normu vykladať zužujúco a na neprospech účastníka právneho vzťahu, ako to urobil súd prvej inštancie, pretože pri znení predmetných ustanovení ide potom o účelový výklad právnej normy, ktorý nemôže obstáť. Ani zo štylizácie znenia dôvodovej správy k § 1 lex corona, najmä prvej vety, nemožno vyvodíť, že by sa malo neplynutie lehôt vzťahovať iba na tie lehoty, ktoré by v dobe od účinnosti (27.03.2020) do 30.04.2020 inak uplynuli. Opätovne by zákonodarca zvolil iné znenie dôvodovej správy, keby malo ísť iba o určité premlčacie a prekluzívne lehoty. Obmedzenie prospechu vyplývajúceho z ust. § 1 ods. 1 písm. a), resp. ust. § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z.z. iba na tie subjekty právnych vzťahov, ktorým by inak hrozilo uplynutie lehôt v tom-ktorom období účinnosti, by nebolo v súlade s požiadavkou rovnosti strán v právach a povinnostiach. Ak by totiž niekomu hrozilo uplynutie lehoty napr. 01.05.2020 (štatný sviatok, v danom roku vyšiel na piatok), v ktorý deň už ust. § 1 ods. 1 písm. a) nebolo účinné, bol by takýto subjekt značne znevýhodnený oproti niekomu, komu by inak bola lehota uplynula 30.04.2020, pričom však tento získal navyše lehotu 35 dní. Subjekty, ktorým lehoty uplynuli pred účinnosťou lex corona, zase získali navyše 30 dní na uplatnenie svojich práv. Počas intenzívneho šírenia ochorenia COVID-19 pritom bolo obzvlášť komplikované poskytovať právne služby. Niet preto spravodlivého dôvodu nevzťahovať úžitok z ust. § 1 ods. 1 písm. a), resp. § 8 písm. a), na všetky subjekty súkromnoprávných vzťahov, ktorým plynutie premlčacích alebo prekluzívnych lehôt obsiahlo rozhodné obdobia vymedzené lex corona, nielen na tie, ktorým by spadal do tohto obdobia iba koniec ich lehôt. Súd prvej inštancie nerozhodol správne, ak posúdil žalovaným vznesenú námietku premlčania ako dôvodnú, vec nesprávne právne posúdil.

8. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že odvolanie nepovažuje za dôvodné. Plne sa stotožňuje s argumentáciou súdu týkajúcou sa dôvodov, pre ktoré považoval nárok žalobcu za premlčaný. Aj v prípade aplikácie tzv. lex corona na tento prípad, by bol nárok stále premlčaný. Dôvodom je skutočnosť, že nárok žalobcu bol uplatnený po uplynutí subjektívnej premlčacej lehoty stanovenej v § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., a to aj s prihliadnutím na § 1 písm. a) a § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z.z.. Subjektívna lehota v zmysle uvedených zákonných ustanovení uplynula dňa 07.06.2022, pričom návrh na predbežné prerokovanie nároku zo strany žalobcu bol podávaný až dňa 05.07.2022, teda mesiac po uplynutí premlčacej lehoty. V zmysle § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. je subjektívna premlčacia lehota 3 roky. Žalobcovi bolo uznesenie Okresného súdu Vranov nad Topľou týkajúce sa späťvzatia odvolania doručené prostredníctvom obhajcu dňa 26.04.2019, od kedy treba lehotu počítať. Lehota by teda za normálnych okolností uplynula dňa 26.04.2022, pričom vzhľadom na opatrenia súvisiace s mimoriadnou situáciou spôsobenou ochorením COVID-19, ktoré boli inter alia zavedené zákonom č. 62/2020 Z.z., boli premlčacie lehoty predĺžené a to ustanoveniami § 1 písm. a) a § 8 písm. a) tohto zákona. Ust. § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z.z. nadobudlo účinnosť dňom vyhlásenia zákona, t.j. dňom 25.03.2020. Počítajúc lehotu dňom nasledujúcim po dni, kedy nastala daná skutočnosť, sa lehoty predĺžili o 34 dní. Ust. § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z.z., nadobudlo účinnosť dňom vyhlásenia zákona, t.j. dňom 19.01.2021. Počítajúc lehotu dňom nasledujúcim po dni, kedy nastala daná skutočnosť, sa lehoty predĺžili o 38 dní. Subjektívna lehota na uplatnenie nároku žalobcovi uplynula dňa 07.06.2022. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

9. Žalobca v odvolacej replike uviedol, že tvrdenie a argumentácia žalovaného o tom, že nárok žalobcu je premlčaný aj pri uplatnení ust. § 1 a § 8 lex corona, pretože predĺžená lehota mala uplynúť 07.06.2022, je nesprávne a vychádza z nesprávneho počítania lehôt. Počet dní medzi dátumom 26.04.2022 a dátumom 07.06.2022 je 42, a teda jednotlivé citované ustanovenia lex corona spolu by mali spôsobiť neplynutie lehôt počas 42 dní, pričom aj zo samotných tvrdení žalovaného je zrejmé, že súčet spočívania lehôt podľa ust. § 1 písm. a) a § 8 písm. a) lex corona je viac ako 70 dní, pričom lex corona v pôvodnom znení bol vyhlásený až 27.03.2020, nie 25.03.2020, kedy bol iba schválený, pričom od 19.01.2021 do 28.02.2021 uplynulo 40 dní (12 v januári a 28 vo februári), nie 38 dní, ako tvrdí žalovaný.

10. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu dňa 05.09.2024 a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

11. Odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP, pričom v návaznosti na § 387 ods. 2 CSP odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na vecne správne odôvodnenie súdu prvej inštancie, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje.

12. Predmetom odvolacieho prieskumu, vychádzajúc z viazanosti odvolacieho súdu rozsahom i dôvodmi podaného odvolania, bolo posúdiť, či sa súd prvej inštancie dopustil žalobcom tvrdených väd rozhodnutia, a to právnych v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP, vychádzajúc pritom z konkrétnych dôvodov ako ich vymedzil odvolateľ v podanom odvolaní.

13. Nesprávne právne posúdenie veci predstavuje právnu vadu rozhodnutia, keď na zistený skutkový stav súd buď neaplikoval príslušnú právnu normu, alebo aplikoval nesprávnu právnu normu, alebo obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

14. Odvolací súd skúmal uvedený odvolací dôvod a dospel k záveru, že prvoinštančný súd sa uvedeného pochybenia nedopustil. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Prvoinštančný súd pri právnom posúdení veci nepochybil.

15. Súd prvej inštancie teda opierajúc sa o dostatočné skutkové zistenia tieto správne vyhodnotil, vyvodil z nich i správny právny záver a v konečnom dôsledku aj správne vo veci rozhodol.

16. Odvolací súd sa preto stotožnil so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP.

17. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd zohľadňujúc odvolacie námietky dopĺňa.

18. Predmetom sporu je zaplatenie žalovanej sumy 1 551,96 eur titulom náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., konkrétne oslobodením spod obžaloby žalobcu, ktorá spočíva v trovách obhajoby v trestnom konaní.

19. Súd prvej inštancie žalobu zamietol (okrem časti zastavenia konania) z dôvodu premlčania nároku žalobcu. Vychádzal z toho, že zákon č. 514/2003 Z.z. má osobitnú premlčaciu lehotu, a to tri roky odkedy sa poškodený dozvedel o škode (§ 19). Žalobca sa o škode dozvedel dňa 26.04.2019, kedy mu bolo doručené uznesenie súdu, ktorým vzal na vedomie späťvzatie odvolania prokurátora, proti rozsudku, ktorým bol oslobodený spod obžaloby a týmto dňom mu začala plynúť trojročná premlčacia lehota, ktorá uplynula dňom 26.04.2022. V zmysle § 19 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. by lehota neplynula počas predbežného prerokovania nároku odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov. Žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku až dňa 05.07.2022, teda oneskorene, až po uplynutí premlčacej lehoty.

20. Spornou skutočnosťou v odvolacom konaní s poukazom na odvolacie dôvody zostalo, či do plynutia trojročnej premlčacej lehoty sa má započítať aj obdobie, ktoré vymedzuje zákon č. 62/2020 Z.z., v § 1 a § 8, od 27.3.2020 do 30.4.2020 a od 19.1.2021 do 28.2.2021.

21. Prvoinštančný súd pri počítaní lehoty na premlčanie časti uplatneného nároku postupoval správne. Prvoinštančný súd správne zistil, že od momentu odkedy sa žalobca dozvedel o škode je potrebné rátať všeobecnú trojročnú premlčaciu dobu a v rámci tejto je potrebné nárok si aj uplatniť. Pokiaľ nebol uplatnený včas, bolo povinnosťou súdu na námietku premlčania prihliadať na to, že sa vymáha nárok, ktorý je premlčaný a takémuto nároku nepriznať ochranu.

22. Podľa § 1 zákona č. 62/2020 Z.z., lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva,

a) v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 30. apríla 2020 neplynú,

b) ktoré uplynuli po 12. marci 2020 do dňa účinnosti tohto zákona, sa neskončia skôr, ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

23. Podľa § 8 tohto zákona, lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva,

a) v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 28. februára 2021 neplynú,

b) ktoré uplynuli po 31. decembri 2020 do dňa účinnosti tohto zákona, sa neskončia skôr, ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

24. Vzhľadom na to, že predmetom uplatneného nároku je hmotnoprávne posúdenie premlčania, nie uplynutie lehôt procesných úkonov, je potrebné, vychádzajúc aj z dôvodovej správy, k tomuto zákonu, rozdeliť celé pandemické obdobie a neplynutie premlčacích súkromnoprávných lehôt na dve obdobia, a to na obdobie v čase od 27.3.2020 do 30.4.2020 a následne od 19.1.2021 do 28.2.2021.

25. Podľa zákona v tom čase lehoty na premlčanie, resp. preklúziu neplynú, pretože malo zabezpečiť, aby si súkromné osoby (alebo aj podnikatelia) nemuseli nevyhnutne vykonávať úkony potrebné pre uplatňovanie súkromnoprávných vzťahov v období pandémie z obavy, že by prišli o svoje práva v dôsledku premlčania. Zákonodarca týmto zákonným ustanovením nemienil a ani neupravil spočívajúce všetky premlčacích alebo prekluzívnych lehôt v rozhodnom čase. Zákonodarca mienil upraviť len neplynutie tých premlčacích lehôt, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo preklúzii práva práve v čase vymedzenom v § 1 alebo § 8 tohto zákona. Nešlo o zákonné neplynutie všetkých premlčacích lehôt, ale je potrebné prihliadať na plynutie týchto lehôt, ktoré v rozhodnom čase mali byť ukončené.

Lehoty, ktoré v rozhodnom čase neuplynuli, neskončili, plynuli svojim bežným spôsobom aj počas tzv. pandemického obdobia určeného v § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z.z. a ukončili svoje plynutie až po rozhodnom období v zmysle zákona.

26. Aplikáciou § 1 a 8 zákona č. 62/2020 Z.z. pri uvažovaní o plynutí premlčania a preklúzie v čase obdobia pandémie nenastáva okolnosť, ktorú namietal žalobca, a to predĺženie zákonnej premlčacej lehoty o tzv. obdobie pandemické, teda o 35 dní podľa § 1 a o 41 dní podľa § 8 tohto zákona.

27. Prirátať k plynutiu premlčacej lehoty ďalšie dni tak, aby bolo možné považovať uplatňovaný nárok žalobcu, za uplatnený včas žalobou, ktorá došla prvoinštančnému súdu 13.12.2022 je neprípustné. Nárok nebol uplatnený včas, najneskôr v posledný deň plynutia premlčacej lehoty, ktorá premlčacia lehota skončila mimo pandemického obdobia. Preto správne posúdil tento prvoinštančný súd za premlčaný.

28. K žalobcom v odvolaní uvádzaným rozhodnutiam tunajšieho súdu, odvolací súd uvádza, že v týchto rozhodnutiach, ich odôvodnení, nie je poskytnutý žiaden výklad dotknutých ustanovení zákona č. 62/2020 Z.z., preto k nim nemôže odvolací súd zaujať bližšie stanovisko, v čom sa s nimi nestotožňuje, keďže iba predlžujú príslušné premlčacie resp. iné lehoty (doby) o tzv. pandemické obdobie. Odvolací súd poukazuje aj na iné, aktuálnejšie, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, s opačným právnym názorom, a to sp. zn. 17CoCsp/42/2023 zo dňa 04.04.2024.

29. K námietke žalobcu, že keby zákonodarca chcel obmedziť prospech z ustanovení lex corona len na subjekty práva, ktorým by lehoty uplynuli od 27.03.2020 do 30.04.2020, resp. od 19.01.2021 do 28.02.2021, bol by to štylisticky vymedzil v texte a štruktúre právnej normy ešte pred písm. a), teda do hypotézy právnej normy, odvolací súd uvádza, že pokiaľ ustanovenie zákona môže byť interpretované dvoma rôznymi spôsobmi, čisto jazykový výklad nie je namieste. Na overenie (ne)správnosti výkladu, je potrebné použiť iné interpretačné prístupy, postavené na roveň gramatickému výkladu, napr. systematický, teleologický výklad, ktoré predstavujú významný korektív pri zistení obsahu a zmyslu aplikovanej normy. Z cieľa a účelu (zmyslu) právnej úpravy vychádzal súd prvej inštancie a taktiež odvolací súd, poukazujúc na dôvodovú správu k zákonu č. 62/2020 Z.z..

30. K žalobcom tvrdenému účelovému výkladu, v rozpore s požiadavkou rovnosti strán, je potrebné uviesť, že výklad uskutočnený súdom sa vzťahuje na všetky subjekty a prípady, u ktorých nastala obdobná situácia s plynutím premlčacej lehoty ako v danom prípade. Práve naopak, pripočítavaním 76 dní k premlčacím lehotám, ktoré plynuli počas pandemického obdobia, by boli nedôvodne zvýhodňované tie subjekty súkromného práva, ktorým v tom čase plynula premlčacia doba a nemala v rozhodnom (pandemickom období) skončiť, ale došlo k jej ukončeniu v bežnom čase, mimo času vyčleneného v zákone č. 62/2020 Z.z., keďže by na takýto postup nebol racionálny dôvod. Podľa dôvodovej správy : Predkladateľ má za to, že toto opatrenie môže prispieť k tomu, aby občania a podnikatelia nemuseli nevyhnutne vykonávať úkony potrebné pre uplatňovanie ich práv v súkromnoprávných vzťahoch v čase pandémie bez obavy, že by prišli o svoje práva v dôsledku premlčania alebo preklúzie. Cieľom právnej úpravy bolo, aby občania v čase pandémie (nie kedykoľvek počas plynutia trojročnej premlčacej lehoty) nemuseli nevyhnutne (neodkladne) vykonávať úkony. Odvolací súd má za to, že žalobca mal dostatočný časový priestor (3 roky) na vykonanie potrebných úkonov, podanie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, a následne podanie žaloby, včas.

31. Preto odvolací súd rozhodnutie prvoinštančného súdu považoval za správne, s týmto sa stotožnil a podľa § 387 ods. 1, 2 CSP v napadnutej časti a súvisiacom výroku o trovách konania ho potvrdil.

32. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná strana sporu žalovaný. Z obsahu spisu žalovanému žiadne trovy konania nevznikli, a preto v súlade so zásadou hospodárnosti, odvolací súd poukazujúc na čl. 17 Základných princípov CSP, žalovanému ako úspešnej strane sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré by inak mal voči žalobcovi, nepriznal.

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).